

TERVISEAMET

Kaitseministeerium
info@kaitseministeerium.ee
Sakala 1
15094, Tallinn

Teie 03.04.2025 nr 12-1/25/140

Meie 02.05.2025 nr 9.3-2/25/2563-2

**Vastus eriplaneeringu asukoha
eelvaliku otsuse eelnõule ja
keskkonnamõju strateegilise hindamise
(KSH) esimese etapi aruande
kooskõlastusele**

Planeerimisseaduse (edaspidi PlanS) § 37 lõike 1 alusel edastas Kaitseministeerium Terviseametile (edaspidi amet) kooskõlastamiseks kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu (edaspidi REP) asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ning keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) esimese etapi aruande. Edastatud KSH aruandes on REPi asukoha eelvaliku esimeses etapis lahendatud asjakohased PlanS § 126 lg 1 ülesanded detailsusastmes, mis võimaldaks valitud alal planeeringu elluviimist projekteerimistingimuste alusel.

Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu eesmärk on leida sobivaim asukoht kaitsetööstuspargile laskemoona, lahingumoonna, lõhkematerjali ning lõhkeaine tootmiseks ja selle toimimiseks vajalikule taristule. Planeeringuga kavandatakse tööstuspargi täpne asukoht ning määratakse tingimused tööstuspargi baastaristu ning tootmishitiste projekteerimiseks ja ehitamiseks. Kaitsetööstuspargi riigi eriplaneeringu planeeringuala hõlmab maa-alasid Ida-Viru maakonnas Lügánuse vallas (Põhja-Kiviõli ja Aidu (kokku 630 ha)), Lääne-Nigula vallas (Piirsalu (150 ha)) ja Pärnu maakonnas kui ka Pärnu linnas (Pärnu 1 ja Pärnu 2 (kokku 3330 ha)). Kaitsetööstuspargi rajamiseks minimaalne vajalik suurus on vähemalt 100 hektarit, koos võimalusega tulevikus laieneda. Planeeringuala suurus on ligikaudu 41,1 km². Võrreldes algatamisotsuses seatud eesmärgiga, on käesolevas etapis kaitsetööstuspargi rajamise eesmärki täpsustatud tulenevalt ettevõtete suuremast huvist. Seetõttu arvestatakse tööstuspargi arendamisel vähemalt viie ettevõtte tegevusega, millest vähemalt kolm on sellised, mis käitlevad rohkem kui 50 tonni lõhkeainet. Üks neist on riiklikult kavandatav lõhkeainetehas.

Kaitsetööstuspark planeeritakse ja rajatakse vastavuses kõigi keskkonnakaitsenõuetega, et mõju tööstuspargi piirest välja oleks võimalikult minimeeritud ning keskkonnareostus ümbritsevatele aladele välistatud. Territooriumile planeeritakse eelduslikult järgmised ehitised: büroohooned, tööstushooned ja rajatised, keemiatööstuse hooned ja rajatised, laohooned, erihooned, veejaotustorustikud, kanalisatsiooniehitised, elektri- ja sideliinid ning nendega seotud muud kohalikud rajatised, piirdeaiad ja väravad, teed ning muud tööstuspargi toimimiseks vajalikud rajatised nagu laskemoona või lõhkeaine katseplats ja lõhkeaine tootmisjääkide hävitamise plats. Tööstuspark kavandatakse eeldusel, et see peaks võimaldama toota erinevat laskemoona (väikese-, keskmise- ja suurekaliibrilist moonna), lahingumoonna (näiteks miine) ja muud sõjalist lõhkematerjali ning lõhkeainet.

Eelvalikualade võrdluses on suurima ebasoodsa mõjuga Pärnu 2 eelvalikuala, mille valikuga kaasneks suurim mõju eelkõige linnustikule, aga ka taimestikule ja rohevõrgustikule. Suur mõju linnustikule kaasneks ka Piirsalu ala puhul. Loodusele avaldatavad mõjud on mõlema ala puhul raskesti leevendatavad. Lisaks kaasneks nende kahe ala puhul ka suurim mürahäiring piirkonna elanikele. Kokkuvõttes soovitab mõjuhindamise töörühm need kaks eelvalikuala (Pärnu 2 ja Piirsalu) välja pakutud piirides (nõ maksimummahus) välistada (eeldusel, et planeeringu eesmärgid on mujal realiseeritavad). Mõjude poolest eelistatud alad on Aidu ja Põhja-kiviõli eelvalikualad, kõige soodsam Aidu ning teisena Põhja-Kiviõli (kuna sellel on võrreldes Aidu alaga suurem mõju ümberkaudsetele elanikele müra mõju näol). Pärnu 1 alaga kaasnevad mitmed keskkonnamõjud, mille leevendamine vajab kindlasti tähelepanu – leevendavate meetmete rakendamisel on võimalik olulist ebasoodsat keskkonnamõju vältida (ka tervikliku tööstuspargi lahenduse, nõ maksimumlahenduse korral). Sotsiaalmajanduslike mõjude osas leidis KSH ja asjakohaste mõjude hindamine, et olulisi erinevusi, mille alusel asukoha eelistust välja tuua, alade vahel ei ole. Kaitsetööstuspargiga kaasnevad kõikidel aladel nii soodsaid kui ebasoodsaid mõjusid. Kultuuriliste mõjude poolest on eelistatud Põhja-Kiviõli ja Aidu alad, kuna nendel aladel ei paikne kultuuripärandi objekte. Teistel aladel esineb pärandkultuuri ja võib-olla ka seni avastamata arheoloogiapärandit, kuigi KSH hinnangul üldjuhul olulist ebasoodsat mõju on suures osas võimalik vältida.

Eelistatud asukoha valiku otsus lähtub eeskätt kaitsetööstuspargi eesmärgist. Tööstuspargi eesmärk on võimaldada laskemoona, lahingumoon, lõhkematerjali ja lõhkeaine tootmist Eestis. Vastavalt planeeringu käigus täpsustatud eesmärgile peab park mahutama vähemalt viie ettevõtte tootmise, kellest vähemalt kolm on A-kategooria suurõnnetuse ohuga ettevõtted. Kaitsetööstuspargi pindala peab olema minimaalselt 100 ha. Eelistatud on alad, mis pakuvad laienemisvõimalust. KSH analüüsides tulenevalt saab väita, et kõik eelvalikualad nendele tingimustele ei vasta, kuid tehniliselt võimaldavad kõik viis ala väiksemas mahus ja piirangutega (nt ei saa ettenähtud mahus katsetusi läbi viia) laske- ja lahingumoon tootmist. See tähendab, et kõigil aladel on võimalik läbi viia tegevust, mis vastab kaitsetööstuspargi eesmärgile ja tegevuse iseloomule.

Kaitsetööstuspargi rajamiseks eelistuselt esimeseks asukohaks valitakse Pärnu 1 ala. Nii Pärnu 1 kui Pärnu 2 vastavad mõlemad kõige paremini planeeringu eesmärgile. Samuti on nii Pärnu 1 ala kui ka Pärnu 2 ala kõige eelistatavad alad lähtudes riigikaitse sobivuse kriteeriumist. Keskkonnamõjudest tulenevalt on aga soovituslik välistada Pärnu 2 ala. Kuigi Pärnu 1 alal on ka vaja keskkonnamõjusid leevendada, siis tööstuspargi tegevust otseselt välistavaid olulisi keskkonnamõjusid Pärnu 1 alal ei esine. Asukoha eelvaliku ja mõjude hindamise, sh KSH esimese etapi aruanne teeb ettepaneku loobuda kaitsetööstuspargi rajamisest Pärnu 2 alale, kuna see on suurimate keskkonnamõjudega. Teiseks eelistuseks valitakse Põhja-Kiviõli, kuna ka see ala vastab planeeringu eesmärgile.

Amet tutvus esitatud dokumentidega ning juhib tähelepanu järgmistele asjaoludele:

- Lisaks vahetult tootmisega seotud vedudele kasvab liiklussagedus töötajate sõitude ja tööstuspargi haldamise või ehitusega seotud sõitude näol.
- Kaitsetööstuspargi alale rajatavad tehased (välja arvatud lõhkeainetehas) vajavad vett peamiselt olmetarbeks. REP-i staadiumis on peamiseks küsimuseks, et kuidas tööstuspargi territooriumil lahendada veevõtt ja reoveekäitlus, sest **kõik eelvalikualad** paiknevad olemasolevatest ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemidest niivõrd kaugel, et nendega liitumine pole mõeldav. Lõhkeainetehase peamised veekasutuse mõjud kaasnevad kemikaalide käitlemisega. RDX-i tootmine vajab vett erinevates protsessi etappides (nt jahutamine, pesemine, neutraliseerimine, heitgaaside puhastus jms).
- Puurkaevude rajamisel arvestada keskkonnaministri 09.07.2015 määruse nr 43 „Nõuded salvkaevu konstruktsiooni, puurkaevu või -augu ehitusprojekti ja konstruktsiooni ning lammutamise ja ümberehitamise ehitusprojekti kohta, puurkaevu või -augu projekteerimise, rajamise, kasutusele võtmise, ümberehitamise, lammutamise ja konserveerimise korra ning puurkaevu või -augu asukoha kooskõlastamise, ehitusloa ja

kasutusloa taotluste, ehitus- või kasutusteatis, puurimispäeviku, salvkaevu ehitus- või kasutusteatis, puurkaevu või -augu ja salvkaevu andmete Eesti looduse infosüsteemi esitamise korra ning puurkaevu või -augu ja salvkaevu lammutamise teatise vormid“ nõuetega.

- Planeeritaval alal joogiks ja olmevajadusteks kasutatava vee kvaliteet peab vastama sotsiaalministri 24.09.2019 määruse nr 61 „Joogivee kvaliteedi- ja kontrollinõuded ja analüüsimeetodid ning tarbijale teabe esitamise nõuded“ nõuetele.
- Radooni osas arvestada keskkonnaministri 30.07.2018 määruse nr 28 „Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel“ nõuetega.
- Vastavalt KeM määrus nr 71 lisa 1 (keskkonnaministri 16.12.2016 määrmus nr 71 (Lisa 1) kohaselt **rakendada müra piirväärtusena tööstusmüra sihtväärtuseid**.
- Maksimaalse lõhkeaine koguse korral (10 kg TNT-d) on võimalike häiringute esinemine tõenäoline kuni ca 4,23 km kaugusel lõhkepaigast ning hetkeline müra on selgelt tajutav ka kaugemal. Üldjuhul on soovitatav suurema kui 5 kg TNT lõhkeaine koguse lõhkamisi kaitsetööstuspargi territooriumil võimaluse korral vältida ning suurema lõhkeaine koguse katselõhkamised läbi viia kaitsevæe harjutusväljadel.
- Ehituskahjustuste riskipiiri (LpZE 125 dB) ületamise oht esineb arvutuslikult ca 0,2 kuni ca 0,8 km kaugusel lõhkamiskohast, seega ei kujune vibratsioon (nii maapinna kaudu levivad võnked kui ka õhu kaudu leviv lööklaine) väljaspool planeeringuala inimeste tervisele ja hoonetele ohtlikuks. Küll aga tuleb tähelepanu pöörata kaitsetööstuspargi siseselt esineva vibratsiooni võimalikule mõjule.

Amet on tutvunud esitatud planeeringu materjalidega ning kooskõlastab tingimusega, et müra leevendamiseks rakendatakse tööstusmüra sihtväärtuseid müra piirväärtusena. Müra kui keskkonnahäiringu põhjustamist tuleb üldjuhul vältida, ent ülekaaluka avaliku huvi ja mõistliku alternatiivi puudusel tuleb seda taluda. Siiski tuleb selle vältimiseks ja vähendamiseks rakendada vajalikke meetmeid (keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 10). Viidatud vältimispõhimõte kehtib igas eluvaldkonnas, sealhulgas riigikaitse tegevuses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liis Kukk
vaneminspektor (keskkonnatervis)

Liis Kukk
+372 5593 7141 liis.kukk@terviseamet.ee